

ONKOLOGIYA FANINI PEDAGOGIK TEXNOLOGIYA ASOSIDA DARS O‘TISH

Sattorova Go‘zal Shavkat qizi

Akramova Lola Yunusovna, PhD, dotsent

Annotatsiya: Mazkur tezisda onkologiya fanini o‘qitishda pedagogik texnologiyalardan foydalanishning samaradorligi yoritilgan. Zamonaviy ta’lim jarayonida interfaol usullar, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va muammoli ta’lim metodlari talabalarning bilim olish jarayonini faollashtirishi va kasbiy kompetensiyalarni rivojlantirishga xizmat qilishi tahlil qilingan. Shuningdek, onkologiya fanining murakkab mavzularini o‘zlashtirishda innovatsion yondashuvlarning ahamiyati asoslab berilgan.

Kalit so‘zlar: onkologiya, pedagogik texnologiya, interfaol metodlar, innovatsion ta’lim, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, kasbiy kompetensiya.

Bugungi kunda tibbiyot ta’limi tizimida zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish dolzarb ahamiyat kasb etmoqda. Ayniqsa, onkologiya fani kabi murakkab va keng qamrovli fanlarni o‘qitishda an’anaviy yondashuvlar yetarli samara bermasligi mumkin. Shu sababli ta’lim jarayoniga interfaol metodlar, multimedia vositalari va muammoli vaziyatlarni qo‘llash talab etiladi. Bu esa talabalarning mustaqil fikrlashini rivojlantiradi hamda amaliy ko‘nikmalarini mustahkamlaydi.

Onkologiya fanini o‘qitishda pedagogik texnologiyalarni qo‘llash zamonaviy tibbiy ta’limning muhim yo‘nalishlaridan biri hisoblanadi. Ushbu fan murakkab klinik jarayonlar, kasalliklarning etiologiyasi, patogenezi hamda davolash usullarini o‘z ichiga olgani sababli, uni an’anaviy usulda o‘zlashtirish talabalar uchun qiyinchilik tug‘dirishi mumkin. Shu bois ta’lim jarayonida interfaol metodlar va innovatsion yondashuvlar qo‘llanilishi zarur. Interfaol ta’lim metodlari, jumladan, “aqliy hujum”, “klaster”, “case-study” (klinik holat tahlili) usullari talabalarni

mustaqil fikrlashga, muammoli vaziyatlarni tahlil qilishga va to'g'ri klinik qaror qabul qilishga o'rgatadi. Bu esa bo'lajak shifokorlarning kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish onkologiya fanini o'qitishda katta ahamiyatga ega. Multimedia taqdimotlar, virtual laboratoriyalar va elektron darsliklar orqali murakkab mavzularni vizual tarzda tushuntirish imkoniyati yaratiladi. Bu esa o'quv materialini o'zlashtirish darajasini oshiradi. Muammoli ta'lim texnologiyasi talabalarni real klinik vaziyatlarga yaqinlashtiradi. Talabalar turli onkologik holatlarni tahlil qilib, diagnostika va davolash bo'yicha mustaqil xulosa chiqarish ko'nikmasini shakllantiradi. Bu yondashuv ularning klinik tafakkurini rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Onkologiya fanini pedagogik texnologiyalar asosida o'qitish ta'lim sifatini oshiradi, talabalarni faol ishtirok etishga undaydi va ularning kasbiy tayyorgarligini yanada mustahkamlaydi. Onkologiya fanini o'qitishda zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qo'llash nafaqat nazariy bilimlarni mustahkamlash, balki amaliy ko'nikmalarni shakllantirishda ham muhim ahamiyatga ega. Chunki onkologik kasalliklar diagnostikasi va davolash jarayoni yuqori darajadagi tahliliy fikrlashni va klinik tajribani talab qiladi. Shu sababli ta'lim jarayonida talabalarni real klinik holatlarga yaqinlashtirish dolzarb hisoblanadi.

Simulyatsion o'qitish usullari bu borada samarali natija beradi. Maxsus klinik modellar va virtual bemorlar orqali talabalar kasallik belgilarini aniqlash, tahlil qilish va to'g'ri tashxis qo'yish jarayonini o'rganadilar. Bu usul ularda amaliy ko'nikmalarni rivojlantirib, kelajakdagi shifokorlik faoliyatiga tayyorlaydi.

Guruhli ishlash texnologiyasi ham onkologiya fanini o'qitishda muhim o'rin tutadi. Talabalar kichik guruhlariga bo'linib, muayyan klinik vazifalarni birgalikda muhokama qiladilar va yechim topadilar. Bu esa ularning kommunikativ ko'nikmalarini rivojlantiradi hamda jamoada ishlash madaniyatini shakllantiradi. Baholashning zamonaviy usullari — testlar, elektron nazorat tizimlari va reyting asosida baholash talabalarning bilim darajasini obyektiv aniqlash imkonini beradi. Bu jarayon o'qituvchi va talaba o'rtasidagi qayta aloqani

kuchaytiradi hamda o'quv jarayonining samaradorligini oshiradi. Onkologiya fanini pedagogik texnologiyalar asosida o'qitish talabalarning bilim va ko'nikmalarini chuqurlashtiradi, ularni mustaqil fikrlashga o'rgatadi hamda zamonaviy tibbiyot talablariga javob beradigan mutaxassislarni tayyorlashga xizmat qiladi. Onkologiya fanini o'qitishda yana bir muhim yo'nalish bu — muammoli vaziyatlarni tahlil qilish asosida o'qitishdir. Ushbu yondashuvda talabalarga real klinik amaliyotdan olingan murakkab holatlar taqdim etiladi va ular ushbu muammoni mustaqil tahlil qilib, yechim topishga harakat qiladilar. Bu jarayon talabalarning mantiqiy fikrlashini va klinik qaror qabul qilish qobiliyatini rivojlantiradi.

”Blended learning” ya'ni aralash ta'lim texnologiyasi ham onkologiya fanida keng qo'llanilmoqda. Ushbu yondashuv an'anaviy auditoriya mashg'ulotlarini onlayn ta'lim elementlari bilan uyg'unlashtiradi. Natijada talabalar dars materiallarini mustaqil ravishda o'rganish, qayta ko'rib chiqish va mustahkamlash imkoniyatiga ega bo'ladilar. Onkologiya fanini o'qitishda vizual materiallarning ahamiyati ham katta. Rasmlar, diagrammalar, rentgen va MRT tasvirlari orqali kasallik jarayonlarini ko'rgazmali tarzda tushuntirish o'quvchilarning mavzuni tez va chuqurroq tushunishiga yordam beradi. Bu usul ayniqsa murakkab patologik jarayonlarni o'zlashtirishda samaralidir. O'qituvchi va talaba o'rtasidagi doimiy feedback (qayta aloqa) tizimi ham ta'lim sifatini oshirishga xizmat qiladi. O'qituvchi talabaning yutuqlari va kamchiliklarini tahlil qilib, individual yondashuv asosida yo'naltiradi. Bu esa o'quv jarayonini yanada samarali va maqsadli qiladi. Onkologiya fanini pedagogik texnologiyalar asosida o'qitish ta'lim jarayonini modernizatsiya qiladi, talabalarni faol ishtirokchi sifatida shakllantiradi va ularning kasbiy tayyorgarligini yuqori darajaga olib chiqadi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, onkologiya fanini pedagogik texnologiyalar asosida o'qitish zamonaviy tibbiy ta'lim sifatini oshirishda muhim o'rin tutadi. Interfaol metodlar, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, muammoli ta'lim hamda simulyatsion yondashuvlar talabalarni faol bilim olishga undaydi va ularning klinik fikrlashini rivojlantiradi. Bunday innovatsion yondashuvlar natijasida talabalar

nafaqat nazariy bilimga ega bo'ladilar, balki amaliy ko'nikmalarni ham mustahkam egallaydilar. Bu esa kelajakda yuqori malakali, mustaqil qaror qabul qila oladigan shifokorlarni tayyorlashga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Karimov I. A. "Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch". Toshkent, 2008.
2. Bepalko V. P. "Pedagogika va zamonaviy ta'lim texnologiyalari". Moskva, 2010.
3. Mavlonova R., To'raeva O. "Pedagogika". Toshkent, 2012.
4. O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligi o'quv-uslubiy materiallari.
5. Zamonaviy tibbiy ta'limda innovatsion texnologiyalar bo'yicha ilmiy maqolalar to'plami.